

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL V. D. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2015 m. kovo 16 d. Nr. 242-86
Vilnius

Lietuvos bankas gavo V. D. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2015 m. birželio 6 d. įvykus eismo įvykiui, pareiškėja, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 13 straipsnio 1 dalimi, 2015 m. birželio 6 d. eismo įvykio kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusiam draudikui pateikė pretenziją dėl padarytos žalos. Draudikas 2015 m. rugpjūčio 26 d. raštu pareiškėją informavo, kad, pareiškėjos pretenzijos pagrindu ištyręs 2015 m. birželio 6 d. įvykį, priėmė sprendimą išmokėti 60 Eur dėl 2015 m. birželio 6 d. įvykyje patirtos neturtinės žalos ir 50,94 Eur kuro išlaidas, turėtas vykstant į gydymo įstaigas.

Pareiškėja nesutikdama su draudiko išmokėta draudimo išmoka, atlyginančia neturtinę žalą, draudikui pateikė pretenziją dėl išmokėtos draudimo išmokos dydžio. Joje nurodė, kad kai įvyko transporto priemonių susidūrimas, pareiškėjos dukra labai išsigando ir patyrė didelį šoką. Pareiškėjos teigimu, po transporto priemonių susidūrimo jos dukra teigė, kad jai nieko neskauda, tačiau, grįžus namo, pradėjo skūstis nugaros skausmais ir teko kreiptis į šeimos gydytoją. Pareiškėja pabrėžė, kad jos dukra buvo konsultuota VšĮ Naujosios Akmenės ligoninėje, šioje ligoninėje buvo atliktas stuburo kaklinės dalies radiologinis tyrimas, taip pat pareiškėjos dukra buvo papildomai konsultuota traumatologo. Pareiškėjos teigimu, po medikų atliktų apžiūrų pareiškėjos dukra vis tiek išliko nervinga, baikšti, ji bijo važiuoti automobiliu, sunkiai užmiega ir neramiai miega nakties metu, jaučiamas padidėjęs vaiko nervingumas. Remdamasi nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėja draudikui pateikė reikalavimą išmokėti 400 Eur draudimo išmoką, atlyginančią dėl 2015 m. birželio 6 d. įvykio patirtą neturtinę žalą. Draudikas atsisakė tenkinti pareiškėjos reikalavimą, nurodydamas, kad draudimo išmoka buvo apskaičiuota, įvertinus draudimo išmokos dydžiui nustatyti reikšmingus dokumentus ir vadovaujantis transporto priemonių valdytojų civilinę atsakomybę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

Pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką dėl draudiko atsisakymo tenkinti jos reikalavimą nurodė, kad draudikas, atsisakydamas mokėti 400 Eur draudimo išmoką, atlyginančią dėl 2015 m. birželio 6 d. įvykio patirtą neturtinę žalą, nesivadovavo TPVCAPDĮ nuostatomis. Atsižvelgdama į tai ir remdamasi pareiškėjos draudikui teiktoje pretenzijoje nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėja Lietuvos banko prašė įpareigoti draudiką išmokėti jos reikalaujamo dydžio draudimo išmoką.

Draudikas, nesutikdamas su pareiškėjos nurodytomis aplinkybėmis ir pateiktu reikalavimu, nurodė, kad neturtinė žala pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.250 straipsnį nėra preziumuojama, todėl jos atsiradimo faktą ir priežastinį ryšį su eismo įvykio kaltininko neteisėtais veiksmais privalėjo įrodyti pareiškėja. Draudikas pabrėžė, kad nors nagrinėjamu atveju pareiškėja nurodė, kad po 2015 m. birželio 6 d. eismo įvykio pareiškėjos dukra tapo nervinga, bijo važiuoti automobiliu ir sunkiai užmiega, tačiau nepateikė jokių savo teiginius

pagrindžiančių objektyvių įrodymų. Draudikas nurodė, kad, įvertinus administruojant 2015 m. birželio 6 d. įvykį gautuose medicinos dokumentų išrašuose įtvirtintus duomenis, buvo nustatyta, kad VšĮ Naujosios Akmenės ligoninėje pareiškėjos dukrai buvo įtartas kaklo 5-to slankstelio panirimas, tačiau, atlikus kaklinės dalies rentgenogramą, panirimų ar lūžių nebuvo konstatuota. 2015 m. birželio 11 d. UAB „Vaikų ortopedija-traumatologija“ suteiktos konsultacijos metu buvo nustatytas kaklo raiščių patempimas ir konstatuota, kad imobilizacija nereikalinga. Draudiko teigimu, atsižvelgiant į medicinos dokumentuose nurodytus duomenis ir vadovaujantis teisės aktuose įtvirtintais neturtinės žalos atlyginimo dydžio nustatymo kriterijais, buvo nustatyta 60 Eur draudimo išmoka, atlyginanti neturtinę žalą. Vadovaudamasis 2004 m. birželio 23 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo taisyklių Nr. 795 (toliau – Taisyklės) 12.1 papunkčiu, draudikas nurodė, kad 60 Eur neturtinės žalos dydis būtų nustatytas nukentėjusio trečiojo asmens laikinajam nedarbingumui trunkant 10 dienų. Draudikas nurodė, kad, draudimo įmonės ekspertės gydytojos vertinimu, 10 dienų kaklo raiščių patempimo gydymo trukmė yra pakankama. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad neturi pagrindo tenkinti pareiškėjos reikalavimo dėl papildomos draudimo išmokos mokėjimo.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir įrodymus, darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju šalių ginčas yra kilęs dėl draudiko pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį nustatyto neturtinės žalos dydžio pagrįstumo.

TPVCAPDĮ 2 straipsnio 14 dalyje nustatyta, kad neturtinė eismo įvykio žala – tai asmens fizinis skausmas, dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, reputacijos pablogėjimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kitos piniginės išraiškos neturinės pasekmės, atsiradusios dėl padarytos per eismo įvykį žalos asmens sveikatai ar dėl asmens gyvybės atėmimo. Atsižvelgiant į ginčo faktinėms aplinkybėms reikšmingas transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartinius teisinius santykius reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, pažymėtina, kad neturtinės žalos dydžio dėl asmens sveikatos sužalojimo nustatymo sąlygos įtvirtintos Taisyklių 12 punkte. Jame nurodyta, kad draudimo išmoka dėl patirtos neturtinės žalos nustatoma ir išmokama TPVCAPDĮ nurodytiems nukentėjusiems tretiesiems asmenims neviršijant šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytos sumos pagal Taisyklių 12 punkte įtvirtintus principus. Taisyklių 12.1 papunktyje numatyta, kad apskaičiuojant neturtinę žalą laikino nedarbingumo atveju mokama už kiekvieną nedarbingumo dieną po 5,79 Eur (20 Lt), kol mokama suma neviršija galimos mokėti pagal TPVCAPDĮ maksimalios sumos dėl nukentėjusiam trečiajam asmeniui padarytos neturtinės žalos. Remiantis Taisyklių 12.4 papunkčiu, tais atvejais, kurie nenumatyti Taisyklių 12.1–12.3 papunkčiuose, atlygintinos neturtinės žalos dydį nustato draudikas, atsižvelgdamas į nukentėjusiam trečiajam asmeniui padarytos žalos pasekmes, nukentėjusio trečiojo asmens patirtų sužalojimų sunkumą, dydį, kokius nepatogumus nukentėjęs trečiasis asmuo patiria dėl sužalojimų, nukentėjusio trečiojo asmens patirtų fizinių ir dvasinių kančių pobūdį, individualias savybes (amžius, profesija ir kita), žalą padariusio asmens kaltę ir padarytos žalos asmeniui dydį.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus įrodymus, buvo nustatyta, kad draudikas, remdamasis medicinos dokumentuose nurodyta informacija ir vadovaudamasis Taisyklėse įtvirtintais neturtinės žalos dydžio apskaičiavimo kriterijais, nustatė 60 Eur dydžio neturtinę žalą atlyginančią draudimo

išmoka. Draudikas, apskaičiuodamas neturtinės žalos dydį, vadovavosi VŠĮ Naujosios Akmenės ligoninės ir UAB „Vaikų ortopedija-traumatologija“ suteikta informacija bei draudimo įmonės Asmens žalų vyr. ekspertės gydytojos pateikta ekspertine išvada.

Remiantis Lietuvos bankui pateiktų medicinos išrašų duomenimis, nustatyta, kad 2015 m. birželio 10 d. pareiškėjos dukra kreipėsi į VŠĮ Naujosios Akmenės ligoninę dėl po 2015 m. birželio 6 d. eismo įvykio atsiradusio skausmo kakle. 2015 m. birželio 10 d. pareiškėjos dukrai buvo atliktas kaklinės dalies radiologinis tyrimas, tačiau radiologinio tyrimo išvadoje nebuvo nurodyta duomenų apie lūžius, panirimus ir kt. Kaip minėta, 2015 m. birželio 11 d. UAB „Vaikų ortopedija-traumatologija“ atliktos konsultacijos metu buvo nustatytas pareiškėjos dukros kaklo raiščių patempimas. Draudiko ekspertė gydytoja, remdamasi medicinos duomenimis apie pareiškėjos dukros sveikatos būklę po eismo įvykio, padarė išvadą, kad 10 dienų kaklo raiščių patempimo gydymo trukmė yra pakankama.

Atsižvelgiant į CK 6.250 straipsnio nuostatas dėl teismui suteiktos kompetencijos nustatyti neturtinės žalos dydį ir vadovaujantis Taisyklių 12.5 papunkčiu, pažymėtina, kad nukentėjusiam trečiajam asmeniui ir draudikui nesutarus dėl pagal Taisyklių 12 punkto nuostatas draudiko apskaičiuoto neturtinės žalos dydžio, šalių ginčas dėl nukentėjusiam trečiajam asmeniui padarytos neturtinės žalos įvertinimo gali būti nagrinėjamas teisme. Šiame kontekste, vadovaujantis 6.250 straipsnio nuostatomis, pažymėtina, kad teismas lygiateisiškumo ir proporcingumo principus atitinkantį kompensacijos už patirtus neturtinio pobūdžio išgyvenimus dydį nustato, įvertinęs bylai reikšmingų žalos dydžio įvertinimo pinigais kriterijų visumą. Svarbu tai, kad teisės aktuose nėra pateikto išsamaus neturtinės žalos dydžio kriterijų sąrašo, nes, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, teismas gali pripažinti ir kitus neturtinės žalos atlyginimo dydžio nustatymo kriterijus. Remiantis kasacinio teismo suformuota praktika, pažymėtina, kad vieni esminių neturtinės žalos dėl asmens sveikatos sužalojimo nustatymo kriterijų yra pakenkimo sveikatai pobūdis ir mastas bei neturtinės žalos padariniai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. vasario 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-31/2011; 2010 m. liepos 30 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-342/2010).

Vertinant Lietuvos bankui pateiktus medicinos dokumentus, matyti, kad juose nebuvo duomenų apie nustatytus liekamuosius reiškinius po pareiškėjos dukros sveikatos sutrikdymo, taip pat nėra duomenų, kad dėl eismo įvykio patirtas pareiškėjos dukros sveikatos sužalojimas gali ateityje turėti neigiamą įtaką bendrai jos sveikatos būklei. Pareiškėja jos dukrai padaryto sveikatos sutrikdymo masto neginčijo ir nepateikė įrodymų, paneigiančių medicinos dokumentų išrašuose nurodytą diagnozę. Lietuvos bankui taip pat nebuvo pateikta įrodymų, paneigiančių draudimo įmonės ekspertės gydytojos išvados duomenis dėl sveikatos sužalojimo gydymo trukmės, taip pat nebuvo pateikta įrodymų, galinčių patvirtinti, kad pareiškėjos dukrai buvo taikytas papildomas gydymas ar kad pareiškėjos dukra būtų kreipusis į medicinos įstaigas dėl su 2015 m. birželio 6 d. eismo įvykio padaryta žala susijusio sveikatos sutrikdymo progresavimo. Nagrinėjamu atveju pareiškėja, siekdama patvirtinti savo reikalavimą dėl neturtinės žalos dydžio, remiasi aplinkybėmis dėl po 2015 m. birželio 6 d. eismo įvykio padidėjusio jos dukros nervingumo, tačiau nepateikė jokių įrodymų, galinčių patvirtinti, kad pareiškėjos dukra buvo konsultuota gydyto neurologo, kad buvo nustatyti su eismo įvykiu susiję pareiškėjos dukros sveikatos padariniai, neurologiniai simptomai, buvo pritaikytas simptomų gydymas ir kt. Pareiškėja taip pat reikalaujama neturtinės žalos atlyginimo dydžio nepagrindė įrodymais, galinčiais patvirtinti draudiko apskaičiuotą neturtinę žalą didinančių aplinkybių buvimą. Remiantis TPVCAPDĮ 19 straipsnio 6 dalimi, pažymėtina, kad draudikas moka per eismo įvykį nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoka, neviršijančią šiame įstatyme nustatytų draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja įrodymais nepagrindė nurodytų aplinkybių dėl pareiškėjos dukros patirto sveikatos sutrikdymo padarinių atsiradimo, draudikas neturi pagrindo tenkinti pareiškėjos reikalavimo dėl neturtinę žalą atlyginančios papildomos draudimo išmokos mokėjimo.

Vertinant draudiko apskaičiuoto neturtinės žalos dydžio pagrįstumą, pažymėtina, kad

draudikas, nustatydamas dėl 2015 m. birželio 6 d. eismo įvykio pareiškėjai padarytą neturtinę žalą, atsižvelgė į CK 6.250 straipsnio 2 dalyje įtvirtintus kriterijus ir kitas žalos byloje reikšmingomis pripažintinas aplinkybes, taip pat vadovavosi transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo teisinius santykius reglamentuojančiuose teisės aktuose įtvirtintais neturtinės žalos dydžio nustatymo kriterijais. Atsižvelgiant į tai, kad draudikas, nustatydamas neturtinės žalos dydį, vertino dėl 2015 m. birželio 6 d. eismo įvykio pareiškėjai padaryto sveikatos sužalojimo pobūdį, atsižvelgė į sužalojimo gydymo trukmę, teisės aktuose įtvirtintų neturtinės žalos dydžio nustatymo kriterijų visumą pritaikydamas prie žalos bylos faktinių aplinkybių, darytina išvada, kad draudiko apskaičiuotas draudimo išmokos, atlyginančios neturtinę žalą, dydis yra pagrįstas įrodymais, teisės aktuose įtvirtintais ir draudiko taikytais vertinamaisiais neturtinės žalos atlyginimo dydžio pasirinkimo kriterijais. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus aplinkybę, kad pareiškėja įrodymais nepatvirtino dėl 2015 m. birželio 6 d. eismo įvykio padarytos 400 Eur neturtinės žalos pagrįstumo, pareiškėjos reikalavimas dėl papildomos draudimo išmokos mokėjimo yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu bei šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos V. D. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Vilius Šapoka